
**Міністерство освіти і науки України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»**

Матеріали

**VII Всеукраїнської науково-технічної конференції
«Створення, експлуатація і ремонт
автомобільного транспорту та
будівельної техніки»
25 квітня 2024 р.**

Полтава 2024

Дане віброобладнання може використовуватись для віброформування тротуарних плиток, блоків, бетонної цегли, фігурних елементів мощення [2] та відносяться до малогабаритної вібраційної техніки. Використання важеля дозволяє зменшити енерговитрати при виробництві за рахунок зменшення потужності вібробуджувача.

Література

1. Пат. 146691 Україна. МПК В28В 1/08 (2006.01). Вібростіл з важільним закріпленням вібробуджувача / Коробко Б.О., Коротич Ю.Ю., Васильєв Є.А.; власник Національний університет "Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка". – № и 2020 06563; заявл. 12.10.2020; опубл. 10.03.2021, Бюл. № 10.

2. ДСТУ -Н Б А.3.1-34:2016. Настанова з виробництва бетонних і залізобетонних виробів. – Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2017.

УДК 625

*Крот Олександр Юлійович, д.т.н., доцент,
Кузуб Юрій Олегович, аспірант,
Крючков Олександр Анатолійович, аспірант,
Росляков Олександр Андрійович, студент,
Варава Антон Олександрович, студент*

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

НОВА КОНСТРУКЦІЯ І ДОСЛІДЖЕННЯ ВІБРОВАЛКОВОГО УЩІЛЬНЮВАЧА

Для ущільнення ґрунту і насипних покриттів при спорудженні доріг застосовуються різноманітні конструкції валків, як статичних, що котяться по основі, притискаючись власною вагою, так і обладнаних додатковим вібраційним пристроєм [1]. Нами запропоновано конструкцію вібровалкового ущільнювача у вигляді двох котків (1 і 5) різних діаметрів, змонтованих на загальній рамі 2. Рама через шарнір 4 зв'язана з тягачем, наприклад, трактором. При горизонтальному розташуванні рами при русі рами спочатку коток меншого діаметру (коток 1) зустрічається з не ущільненим матеріалом, а потім вже частково ущільнений матеріал зустрічається з котком більшого діаметру (коток 5) і більшої ваги. На рамі змонтовано дебалансний навісний вібратор 3, який за рахунок динамічних навантажень інтенсифікує процес ущільнення (рис. 1).

У вертикальному напрямку на систему діють сили P_1 , P_5 , P_3 і P_2 – відповідно вага маленького котка 1, великого котка 5, навісного вібратора 3 і рами 2; сили пружності ґрунту $F_{пружн1}$ і $F_{пружн5}$; реактивні сили R_1 і R_5 ; змушуючи сила навісного вібратора $F(t)$. Для спрощення розглядалося переміщення системи не кутове (відносно шарніра 4), а лінійне – вздовж осі Y . Сили розглядалися у прив'язці до центра валка 1. Заглиблення котка 1 ($S_{повн1}$) складається з статичного заглиблення ($S_{ст1}$) і динамічного (S_1) від дії навісного

вібратора. Відповідно переміщення валка 5 – $S_{повн5}$, $S_{ст5}$ і S_5 .

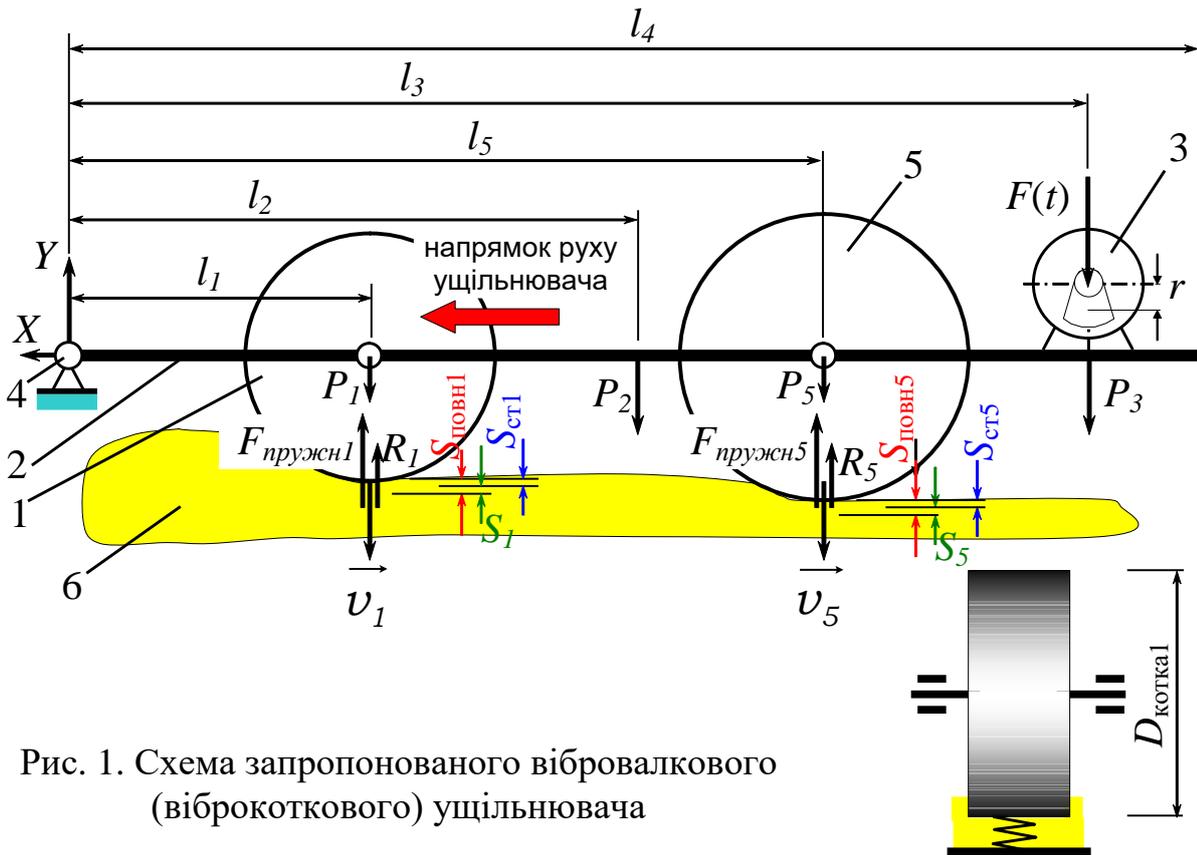

Рис. 1. Схема запропонованого віброріжучого (віброріжучого) ущільнювача

Масові характеристики елементів 1, 2, 3 і 5, які здійснюють кутові переміщення відносно шарніра 4, враховуються так званою приведеною масою (приведеною до центра котка 1): $m_{привед} = \frac{J_{C1} + J_{C2} + J_{C3} + J_{C5}}{l_1^2}$. Реактивна сила R_1

складається з сили інерції $m_{привед} \ddot{S}_1$, в'язкої сили $\mu \cdot \dot{S}_1$, пружної сили $c \cdot S \cdot \frac{l_5}{l_1}$.

Вертикальне прискорення центра котка 1 позначили a . Вертикальну швидкість центра котка 1 позначили v . Загальноприйняті позначення (скорочення) мають

певні фізичні властивості. $k = \sqrt{\frac{c}{m_{привед}}}$ – циклічна кутова швидкість вільних

(власних) коливань (інше поширене позначення цієї величини ω_0); $2n = \frac{\mu}{m_{привед}}$ –

показник ступеня загасання коливань з урахуванням приведеної маси $m_{привед}$ отримаємо рівняння сил:

$$a + \frac{\mu}{m_{привед}} \cdot v + \frac{\mu}{m_{привед}} \cdot v \cdot \frac{l_5}{l_1} + \frac{c}{m_{привед}} \cdot S + \frac{c}{m_{привед}} \cdot S \cdot \frac{l_5}{l_1} - \frac{1}{m_{привед}} \cdot S \cdot \frac{l_5}{l_1} \cdot F_0 \cdot \sin(\omega t) = 0.$$

Тут F_0 – амплітуда збурюючої сили вібратора; $F_0 \cdot \sin(\omega t)$ – поточне значення цієї сили; ω – кутова швидкість вала вібратора; t – поточний час.

Після перетворень:

$$a + \frac{\mu}{m_{\text{привед}}} \cdot v \cdot \left(1 + \frac{l_5}{l_1}\right) + \frac{c}{m_{\text{привед}}} \cdot S \cdot \left(1 + \frac{l_5}{l_1}\right) - \frac{1}{m_{\text{привед}}} \cdot \frac{l_3}{l_1} \cdot F_0 \cdot \sin(\omega t) = 0,$$

$$a + 2n \cdot v \cdot \left(1 + \frac{l_5}{l_1}\right) + k^2 \cdot S \cdot \left(1 + \frac{l_5}{l_1}\right) - \frac{1}{m_{\text{привед}}} \cdot \frac{l_3}{l_1} \cdot F_0 \cdot \sin(\omega t) = 0$$

$$\ddot{S} + 2n \cdot \frac{d}{dt} S(t) \cdot \left(1 + \frac{l_5}{l_1}\right) + k^2 \cdot S(t) \cdot \left(1 + \frac{l_5}{l_1}\right) - \frac{1}{m_{\text{привед}}} \cdot \frac{l_3}{l_1} \cdot F_0 \cdot \sin(\omega t) = 0$$

Це диференціальне рівняння руху вібраційної системи. Розв'язання її для вихідних даних, наближених до реальних, дозволило побудувати діаграму коливань.

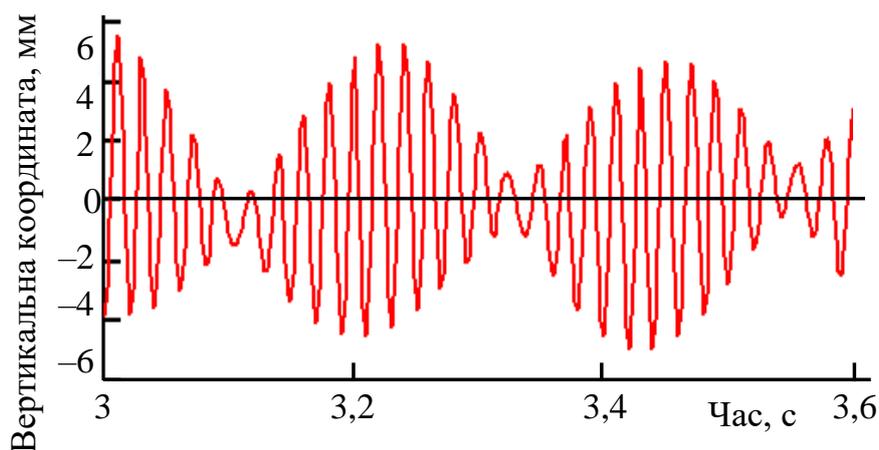

Рис. 2. Діаграма коливань

Література

1. *Машины для земляных работ: Навчальний посібник / Хмара Л.А., Кравець С.В., Нічке В.В., Назаров Л.В., Скоблюк М.П., Нікітін В.Г. Під загальною редакцією проф. Хмари Л.А. та проф. Кравця С.В. Рівне – Дніпропетровськ – Харків, 2010. – 557 с.*

УДК 691; 679

Крот Олександр Юлійович¹, д.т.н., доцент,

Кузуб Юрій Олегович¹, аспірант,

Крючков Олександр Анатолійович¹, аспірант,

Пуховой Олександр Вікторович², аспірант

¹Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

²Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова

МОДЕЛЮВАННЯ ПРОЦЕСУ ЗМІШУВАННЯ У СПІРАЛЬНОМУ СТІЧКОВОМУ БЕТОНОЗМІШУВАЧІ

Змішування будівельних матеріалів – важливий технологічний процес у будівництві і виробництві будівельних виробів. Найбільш затребуваними є бетоно- і розчинозмішувачі. Маючи різні конструкції, вони засновані на принципі розподілу компонентів готового матеріалу в об'ємі змішувача.